SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 4. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 8, 1992 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 8-го СІЧНЯ 1992 Ч. 4. РІК XCIX.

КРАЇНИ ЗАХОДУ ВИЗНАЮТЬ СНД

Ватикан. — Як заявив керівник пресової служби Ватикану, святий престіл визнав Російську федерацію і встановив з нею дипломатичні відносини. Ватикан розповсюдив на Росію офіційні відносини, які раніше існували між Ватиканом і Совєтським Союзом. Святий престіл повідомив уряд Росії, що має намір погодитися з тим, щоб Франческо Колясуонне, колишній офіційний представник Ватикану в Совєтському Союзі, продовжив свою місію у Російській федерації.

„Щодо інших суверенних і незалежних держав, які виникли після розпаду Совєтського Союзу, — сказав керівник пресової служби Гоакін Наварро Вальс, — то святий престіл залишає за собою право розглянути їх звернення, як тільки про них буде повідомлено".

Дипломатичні відносини між Ватиканом і Совєтським Союзом були встановлені у 1989 році після першої візити Міхаїла Горбачова в Італію і Ватикан. Справа про дипломатичні відносини з Росією обговорювалася під час візити Боріса Єльцина у Ватикан 20-го грудня минулого року на зустрічі міністра закордонних справ Росії Андрея Козирєва з державним секретарем Ватикану Анджело Содано.

Згідно з домовленістю, досягнутою країнами Економічної спільноти, бельгійський уряд прийняв рішення визнати вісім республік, що входили до складу Совєтського Союзу — Україну, Білорусь, Азербайджан, Вірменію, Казахстан, Туркменістан, Узбекістан і Молдову. Про це говориться в опублікованому повідомленні міністерства закордонних справ Бельгії. Ще дві республіки — Киргистан і Таджикістан будуть визнані, як тільки вони дадуть позитивну відповідь на вимоги, висунуті двадцятьма країнами як умову визнання їх незалежними державами. Рішення відносно Грузії буде прийняте пізніше.

Раніше Бельгія фактично визнала Російську федерацію, яку вона уважає наслідницею колишнього Совєтського Союзу і тому не бачить потреби в її формальному визнанні.

С. БУБКА ВЕДЕ КАМПАНІЮ ЗА УЧАСТЬ УКРАЇНИ В ОЛІМПІЯДІ

Стокгольм. — Український світовий чемпіон у скоку з жердкою Сергій Бубка, який минулого року дивував світ своїми осягами на змаганнях в Европі, поправляючи свої рекорди чотири рази, тепер веде кампанію за висилку окремих українських дружин і змагунів на літні Олімпійські Ігрища в 1992 році, бо на зимові вже правдоподібно запізно.

С. Бубка хоче репрезентувати тепер незалежну Україну і він уважає, що всі країни Співдружности Незалежних Держав повинні висилати своїх спортових репрезентантів. Кожна країна, яка належить до СНД, є вповні самостійною державою і тільки вона може вирішувати свої справи, в тому і справи спортової репрезентації.

Україна звернулась минулого тижня до Міжнародного олімпійського комітету дозволити українським спортовцям брати участь в Олімпійських Ігрищах. Прохання було вислане в четвер, 26-го грудня, минулого року, але в тому самому часі президент колишнього Совєтського олімпійського комітету заявив, що Україна буде змагатися в „однім об'єднанім тімі", принаймні у зимових змаганнях, які почнуться у французькій місцевості Альбертсвіль 8-го лютого.

Парлямент України спротивився такій заяві колишнього совєтського апаратчика і попросив, щоб Міжнародний олімпійський комітет признав повноправне членство для Українського Національного Олімпійського Комітету, повідомляє Українська Інформаційна Служба.

С. Бубка, який зустрічався з членами комітету у вівторок, 31-го грудня, заявив, що Україна, незалежність якої досі визнали 15 країн світу, в тому числі ЗСА і Европейська спільнота, може вислати свій власний тім на Олімпіяду. Він підкреслив, що українські спортовці здобули в минулому для Совєтського Союзу 400 медалів на Олімпіядах, в тому 177 золотих.

Трудноші можуть виникнути з приводу браку фінансів, бо колишні партократи у спорті загарбали усі маєтки спортової централі і пробують далі накидати свою волю незалежним державам, колись республікам СССР.

Померла Дарія Ребет

Св. п. Д. Ребет

Мюнхен, Німеччина. — Тут несподівано померла 5-го січня 1992 року мгр Дарія Ребет, визначна політична і громадська діячка.

Після закінчення гімназії у Стрию, вона закінчує правничі студії у львівському університеті і відразу включається в ряди ОУН. В роках 1934-38 була членом Крайової Екзекутиви ОУН, в часі німецької окупації була членом проводу ОУН в Україні і співосновником Української Головної Визвольної Ради (УГВР). Була ув'язнена польською і німецькою владами. Постійно працювала у проводі підпільної організації і її вислали за кордон з дорученням відповідати там за кадри ОУН. Св. п. Д. Ребет обрано членом проводу закордонних частин ОУН-з, відтак членом Політичної Ради ОУН, а в роках 1980-1991 головою політичної Ради ОУН-з.

Була співробітником журналів „Сучасна Україна", „Сучасність", „Українського Самостійника", членом Управи Українського Товариства Закордонних Студій.

Покійна залишила у смутку двоє дітей — сина Андрія і дочку Оксану з родинами. Похорони відбудуться в суботу 11-го січня в Мюнхені.

У Пармі відбудеться відзначення Актів 22-го січня

Парма, Огайо. (А. В.). — Заходами Українських Злучених Організацій Клівленду у неділю, 19-го січня, тут відбудеться святочне відзначення Актів 22-го січня 1918 і 1919 років.

О год. 4-ій пополудні, в катедральному храмі св. Йосафата відбудеться соборний Молебень в наміренні українського народу. Після Молебня, о год. 4:30, в залі ім. Митрополита А. Шептицького відбудеться академія. В мистецькій частині програми виступить оперовий співак з України — Роман Цимбала; акомпаньоватиме йому Дозя Крїслата. В програмі візьмуть участь також місцеві мистецькі сили.

Округа Трой-Олбані відбула організаційні наради

Вотервліт, Н. Й. (В. Літинський). — В суботу, 16-го листопада 1991 року, тут в Українському Клюбі відбулися організаційні наради відділів УНС Округи Трой-Олбані. Збори, які відкрив голова Округи Павло Шевчук проходили за традиційним порядком в ділової і конструктивній атмосфері. Як в минулих роках, в зборах взяли участь члени і відділові урядовці п'ятьох відділів, а саме: 13-го Відділу у Вотервліту, 57-го з Коговзу, 88-го з Кергонксону, 191-го з Трою і 266-го з Амстердаму. Відділи 150-ий, 191-ий і 471-ий не прислали своїх представників.

Після прочитання порядку нарад секретарем Округи, голова П. Шевчук подав деталі і зробив коротку аналізу організаційної кампанії за рік 1991, зазначуючи, що цього року Округа Трой-Олбані знову стоїть на першому місці у відсотковому відношенні, і так, як в минулих роках, перевищить свою квоту. До організаційних нарад Округа виконала своя квоту на 98%, але як додати аплікації, які з собою принесли на наради деякі урядовці, то відсоток вже перевищив призначену квоту.

До успіху причинилися такі урядовці: В. Квас (Відділ 88-ий) — 18 нових членів, С. Гаврилюк (Відділ 88-ий) — 14, П. Шевчук (Відділ 13-ий) — 12, М. Савків (Відділ 57-ий) — 5, В. Варшона (Відділ 266-ий) — 4, і о. І. Куліш (Відділ 476-ий) — 1. Відділи 150-ий, 191-ий, 477-ий не приєднали ні одного члена. Загальна сума, як на квоту, забезпечено нових членів, є 363,000 дол. в порівнянні із 299,000 дол. минулого року.

Головною точкою нарад була доповідь головного секретаря УНС Володимира Сохана, який у добре опрацьованій доповіді подав подробиці не тільки про організаційну кампанію УНС, але також про події в Україні. Він сказав, що збільшення членства УНС є пріоритетом число один, бо якщо УНС буде більшою організацією, тоді він зможе давати кращу допомогу своїм членам і Україні. В. Сохан з признанням згадав про Пресове Бюро УНС в Києві, Бюро УНС у Вашінгтоні і про періодичну пресу УНС, „Свободу", яка дає точні і правдиві інформації про події в Україні, і „Ук-

(Закінчення на стор. 3)

РІЗДВО ХРИСТОВЕ

З уваги на свято Різдва Христового у вівторок, 7-го січня, це число „Свободи" друкується з датою середи, 8-го січня. Наступне число „Свободи" друкуватиметься в середу з датою четверга, 9-го січня. — Ред.

ПОШИРЮЄТЬСЯ СПІВРОБІТНИЦТВО ЗСА І ЯПОНІЇ

Токіо. — Високопоставлений чиновник японського уряду, який просив не називати в пресі його прізвища, поставив під сумнів твердження президента Джорджа Буша, що існує зв'язок між рівнем безробіття у ЗСА і дефіцитом у торгівлі між ЗСА і Японією. На думку цього чиновника, Буш повинен не апелювати до японських промисловців, а в першу чергу зменшити бюджетний дефіцит З'єднаних Стейтів, щоб його країна вийшла з рецесії.

Впродовж останніх тижнів Буш неодноразово висловлювався за зміну балянсу в торгівлі між ЗСА і Японією. Крім того, він закликав японські компанії, що діють на території ЗСА, створювати нові місця праці, щоб забезпечити роботою якомога більше американців.

Президент прибув у Токіо у вівторок, 7-го січня, і провів переговори з японським прем'єр-міністром Кіїті Міядзавою. У порядок денний токійських переговорів були включені також екологічні і демографічні проблеми. Буш плянував включити до переговорів з Міядзавою 18 провідних промисловців ЗСА, в тому числі представників „великої трійки" — американських автомобільних компаній, — з метою вчинити тиск на японців. Однак промисловці не будуть відігравати істотної ролі в ході переговорів. В той же час прем'єр-міністер Міядзава уже наперед пообіцяв піти на поступки Вашінгтонові у справах торгівлі, особливо в автомобільному секторі. Три четверті торговельного дефіциту ЗСА в товарообміні з Японією припадає саме на цей вид продукції.

Моряк з України прибув яхтою до ЗСА морськими шляхами Колюмба

Маямі, Фла. — Фльоридська телевізійна станція, русло 10, покликаючись на розмову з амбасадором України до Організації Об'єднаних Націй Геннадієм Удовенком і на кореспондента газети „Правда України" Анатолія Єременка з Донецької области та пресцентер міністерства закордонних справ України, повідомила, що 1-го січня 1992 року, у маямському прибережжі заякорилась яхта з України, керівником-капітаном якої виявився 49-річний мешканець міста Маріюпіль Іван Кириченко.

Він розпочав свою морську подорож ще 27-го серпня 1991 року і, пливучи шляхами Колюмба, який 500 років тому відкрив американський суходіл, перетявши Атлантик, прибув до берегів Фльориди. Кириченко зробив на своїй яхті 7,500 миль дороги, а яхту допомогли йому збудувати за його власними проєктами, керівники будови лайнерів на Азовському морі.

І. Кириченко присвятив свою подорож відзначенню 500-річчя з дня відкриття Америки Колюмбом і він хотів бути першим моряком, який перетне Атлантик з метою відзначення цього небуденного ювілею. Він вважає цю дату відкриття американського континенту „благословенною датою для людства".

Після розголошення цієї справи Державний департамент ЗСА надав Кириченкові без жодних труднощів право тимчасового перебування в Америці. Кириченко отримав також привітання від президента України Леоніда Кравчука, який вважає, що здійснений задум Кириченка може причинитися до позитивного розвитку співпраці між Україною і Америкою. Ця співпраця, на думку Кравчука, повинна бути дружньою і корисною для обидвох народів.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД поступився тискові правих партій і релігійних груп, оголосивши про намір збудувати в 1992 році до 5,000 будинків на західньому березі ріки Йордан і в смузі Гази. Крім того, уряд виділить 26 міл. дол. на будівництво доріг і на програми забезпечення працею населення на цих територіях. Намагаючись зм'якшити реакцію Вашінгтону і арабських країн на цю подію, ізраїльські офіційні особи запевняють, що ці 5,000 домів є кроком назад в порівнянні з показниками минулих 14 місяців, за які було збудовано понад 13,000 будинків для новоприбулих.

В ЧЕТВЕР, 2-ГО СІЧНЯ, грузинська опозиція оголосила про створення Военної ради. Вона має замінити президента Звіяда Гамзахурдію, який уже два тижні не виходить з будинку уряду, оточеного формуваннями Національної гвардії. Кількість вбитих за цей час доходить до 300 осіб. Ситуація ускладнилася із введенням у Грузію великої групи снайперів-чеченців. Демократичні сили Грузії закликали світову громадськість засудити дії Чеченської республіки.

ІМЕЛДА МАРКОС, ВДОВА колишнього президента Філіппін, очолила партію Рух за нове суспільство. Спостерігачі відзначають, що Імельда Маркос напевне стане кандидатом від цієї партії у президентських виборах, які відбудуться 11-го травня цього року.

У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗАКІНЧЕННЯМ 30-річного терміну давности в Англії оприлюднено документи, що стосуються часу і обставин спорудження Берлінської стіни. З'ясувалося, що тоді було прийнято рішення захищати Західний Берлін всіма можливими способами, що їх мали Англія, Франція, ЗСА і Німеччина, аж до воєнної конфронтації з совєтами.

ЕСТОНСЬКИЙ УРЯД буде видавати своїм громадянам пашпорти, починаючи від березня ц.р. Вони друкуються в Англії. Вже від половини лютого всі чужинці, включаючи громадян колишнього Совєтського Союзу, повинні дістати візи для в'їзду до Естонії.

КАНАДСЬКА БІОТЕХНОЛОГІЧНА компанія Дженпроб текнолоджіс розробила швидкий тест для виявлення покладів золота. Фактично тест реєструє не самий метал, а спори „бацилус цереус". Ці мікроорганізми найбільше збираються в ґрунті саме біля покладів різних металів, включаючи золото. Висліди стануть відомі через декілька годин після взяття проби для аналізи.

УКРАЇНА ДОМАГАЄТЬСЯ ПЕРЕДАЧІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ

Москва. — Західні засоби масової інформації повідомляють, що ще добре не почала діяти створена в Мінську Співдружність Незалежних Держав, а між Україною і Російської федерацією вже почали наростати непорозуміння і взаємні закиди в першу чергу пов'язані з вимогою України передати їй чорноморську фльоту і постановою, що моряки тієї фльоти повинні прийняти присягу на вірність Україні.

Ідею повторення присяги відкидає головне командування чорноморської фльоти, яке в більшості складається з росіян. Воно твердить, що Україна, підписуючи договір на приступлення до співдружности, погодилася, мовляв, щоб стратегічні військові сили залишилися під одним командуванням. Але спір іде також про те, що треба вважати стратегічними силами, бо під цю категорію Москва вже поставила усі збройні сили колишнього СССР, які фактично були стратегічними, бо їх комуно-московські імперіялісти готували для війни з „американським імперіялізмом". Київ настоює на тому, що порти до яких приписана ця фльота знаходяться на території України, а крім того більшість воєнних кораблів не озброєні нуклеарною зброєю, тому їх не можна зараховувати до стратегічних сил.

Заходи уряду України все ж таки перевести присягу персоналу чорноморської фльоти, викликали бурю протестів в Москві. Голова Верховної Ради Російської федерації Руслан Хасбулатов, виступаючи на сесії назвав вимогу України необгрунтованою. Він заявив, що Росія, мовляв, хоче встановити дружні відносини зі всіма своїми сусідами, „але це не значить, що ми дозволимо їм захопити нашу фльоту, наші армії, перевозити їх під свою юрисдикцію і зобов'язувати їх своєю присягою".

Це, очевидно, не перша суперечка України з Росією. Ще й досі іде спір про переведення Росією з Чорного моря літаконосія, разом з обслугою до Північного моря, тобто на територію Росії.

В п'ятницю, минулого тижня, тобто 3-го січня 1992 року відбулась зустріч головнокомандуючого чорноморською фльотою адмірала Касатанова з президентом України Леонідом Кравчуком. Але переговори не були успішні, бо адмірал займав становище Росії. На другий день міністер оборони України ген. Константин Морозов заявив на пресовій конференції, що ввесь персонал чорноморської фльоти повинен прийняти присягу на вірність Україні і увійти в склад її збройних сил. Морозов додав, що Київ є готовий до переговорів з міністром оборони СНД Євгенієм Шапошніковим для обговорення цього питання.

Спір фактично розпочався ще в Мінську, де Україна категорично ставила питання про створення своєї армії і отримала на це дозвіл держав СНД. Кравчук, повернувся до Києва і заявив, що він і ген. К. Морозов ядром української армії вважають три воєнні округи, Київську, Одеську і Прикарпатську. Деякі округи, або частини з тих округ, відмовились підпорядковуватися міністерству оборони України і тим самим тимчасово зірвати запляноване присягу вояків на вірність українському народові.

В Москві натомість, пише кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Сердж Шмеман, піднялася ціла буря протестів, а навіть погроз. Виглядає, що Росія хотіла б, щоб Україна належала до СНД, але все інше було б підпорядковане новим московським імперіялістам. Віцепрезидент Російської федерації Александер Руцкой, відомий противник всяких поступок для колишніх республік, закинув президентові України Л. Кравчукові, що він веде двосторонню політику. Він і чимало інших погрожували Україні навіть силою і змусили президента Росії Боріса Єльцина відбути нараду за закритими дверима про справи формування війська в Україні і включення до оборони України чорноморської фльоти.

Київські чинники заявили кореспондентам, що вони не відступлять від своїх вимог, а хто не хоче служити в українській армії і прийняти присягу на вірність Україні, йому дорога вільна. Може звільнитися і шукати собі затруднення у цивільному фаху.

В УКРАЇНІ

(З повідомлень УНІАР)

Севастопіль. — 25-го грудня, тут відкрився перший у Криму, а як стверджує його власник Сергій Шурига, перший на всій Україні, приватний універмаг. За прогнозами власника, за короткий час у продажу буде не менш 80 назв товарів та продуктів. На два роки вперед укладено 130 великих бартерних угод. Ціни в універмазі будуть високі, але все таки нижчі, ніж на чорному ринку.

Севастопіль. — 25-го грудня. Згідно з рішенням севастопільського міськвиконкому, в місті подорожчала варена ковбаса ще до 2-го січня 1992 року. Ціни зросли вдвічі. Як зазначається в рішенні міськвиконкому, „цей вимушений захід здійснений для забезпечення населення міста ковбасними виробами". Проте ковбаси в місті більше не стало.

Симферопіль. — Тут 26-го грудня розпочала працю 6-та сесія Верховної Ради Криму. Під час обговорення порядку денного депутати внесли пропозицію розглянути питання про прийняття акту про державну незалежність Криму. Головуючий Микола Багров про позицію відхилив. Голова ВР Криму М. Багров зробив доповідь стосовно майбутньої конституції Криму. Після обговорення депутати в основному схвалили проєкт конституції.

Севастопіль. — Управління Севастопільського порту Чорноморського морського пароплавства скасувало половину рейсів катерів місцевих ліній. Це пояснюється браком пального, що не приходить з Росії. Найближчими днями з цієї ж причини можливе припинення всіх рейсів. Таким чином десятки тисяч мешканців міста Інкермана північної сторони, десятки селищ та сіл севастопільської зони будуть відрізані від центру міста.

Миргород, Полтавська область. — Останні три маршрути, які єдині курсували від автовокзалу до сіл, тепер закрито через нестачу пального. Селяни не можуть підвозити на ринок продукти харчування. У самому місті курсує лише один автобус.

Кобеляки, Полтавська область. — 26-го грудня на місцевому ринку розпочалася справжня вакханалія цін — за один тиждень кілограм м'яса подорожчав від 17 до 30 карбованців. Місцеві жителі стверджують, що винні в цьому „гастролери" з Дніпропетровського, які скуповують м'ясо і не торгуються.

Луцьк. — 26-го грудня розпочався страйк робітників місцевого приладобудівного заводу. Причиною страйку стало затримання машини, що вчора ввечері мала вивезти з території заводу велику кількість імпортного взуття. Адміністрація заводу закупила це взуття за валюту, пообіцявши продати його робітникам заводу. Але, як виявилося, значна кількість імпорту кудись зникла. Вчорашня спроба вивезти ще одну партію взуття у невідомому напрямку — призвела до страйку. Страйкуючі вимагають знайти винних і розібратися у цій справі. Страйк оголошено безстроковим.

В АМЕРИЦІ

ПІДТВЕРДЖУЮЧИ ПРИПУЩЕННЯ цілого ряду аналітиків і політичних спостерігачів, президент Джордж Буш заявив, що здає собі з того справу як важко йому буде виграти президентські перевибори без будь-якого економічного поліпшення. У інтерв'ю з Дейвидом Фростом для телевізійної мережі Пі-Бі-Ес президент Дж. Буш старався передати глядачам впевненість, що справа економічного відродження в країні є його найважливішою турботою. Крім того він говорив ще й про інші справи, які потрібно наладнати якнайскорше, вимінюючи безробіття, поліпшення шкільництва, боротьбу зі злочинністю, бездомністю, АІДС і збалянсуванням державного бюджету. Одначе він не давав жодних запевнень, що йому це все вдасться наладнати, навіть як буде переобраний, але він все ж таки підкреслив, що всю свою енергію спрямує на здобуття перемоги.

ЗГІДНО З ДОСЛІДАМИ, що їх оприлюднено у четвер, 2-го січня, жінки на громадській службі все ще мають перед собою труднощі „скляної стіни", яка дуже часто є тим невидимим заборолом у їхньому авансі на провідні посади стейтових і місцевих урядів. Виявляється, що в ЗСА тільки 31.3 відсотка провідних посад у стейтових і місцевих урядах займало жіноцтво в 1990 році, але на посадах нижчого рівня — жінки займали 43.5 відсотка. Ці досліди були переведені Центром для жінок в уряді, що є частиною Коледжу громадських справ і політики ім. Рокефеллера, та були базовані на статистиці Державної комісії рівноправности можливостей праці.

БАЗУЮЧИСЬ НА ЗВІТУВАННЯХ власників крамниць роздрібного продажу про успіхи чи невдачі заробітків під час святочного сезону, виходить, що найкращі кінцеві підсумки здобула крамниця дитячих іграшок „Тойз ар ас". Їхні заробітки були кращими над всі сподівання, бо зросли на 16.4 відсотка. Управителі цієї крамниці заявили, що їхні прибутки за час тижнів святочного сезону, який закінчився 28-го грудня минулого року, підійшли до 2.5 біл. дол., в порівнянні з минулорічними прибутками 2.1 міл. Аналітики ствердили, що політика загальної мовчанки під час святочного сезону про успіхи чи невдачі цієї крамниці дещо непокоїли вкладників капіталу, одначе виказані успіхи принесли пожвавлення торгівлі на біржі їхніх вартісних паперів, а з тим і чималі заробітки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Труднощі Співдружности

Вернувшись до Вашінґтону з коротких відвідин у чотирьох країнах, колишніх членських республіках СССР, між ними й України, державний секретар Джеймс Бейкер висловив на пресовій конференції сумнів, чи новостворений „комонвелт" втримається. Міжнародний світ і засоби масової інформації назвали цей новотвір комонвелтом, в Україні назвали Співдружністю Незалежних Держав. Як звав так звав, але це перший у світовій історії експеримент, щоб створити тісний союз одинадцяти незалежних держав, союз, який не є державою ані державною надбудовою та існує тільки на базі повної рівности, взаємного визнання державности в теперішніх кордонах, без права втручання у внутрішні справи будь-котрої країни та на базі взаємного договорювання, з виключенням сили у ладнанні суперечок. Одинадцять різних народів із власною історією і культурою, з різним віровизнанням, різними традиціями і різними інтересами. Не треба аж державного секретаря — себто міністра закордонних справ — американської великодержави, щоб сумніватися, чи така міждержавна комбінація, рід якоїсь конфедерації дуже свобідно пов'язаних незалежних держав, тривко збережеться.

Організаційною хибою цієї Співдружности є відсутність уточнення її спільних та розбіжних справ. Проголошені спершу у Мінську, швидко потім в Алма Аті документи стверджують тільки принципи та промовчують конкретні справи. Коли приступлено в минулому тижні до практичного виконування своєї місії — зразу виринули невідхильні труднощі. Ідеться про військо — про забезпеку своїх кордонів, — якщо відпав будь-який надрядний центр, то ясно, що Україна, Азербайджан, здається Казахстан і Молдова заявили, що творитимуть власні армії. Відомо, що в Україні є півторимільйонова стаціонована різнонаціональна совєтська армія, з якої можна зформувати власну збройну силу. Найповажніше джерело конфлікту у тому, що Росія, найбільша територією і населенням частина Співдружности, вважає себе спадкоємцем СССР, себто всього того, що мав Союз: державної казни, різнорідної зброї, морської і летунської формацій, усіх амбасадорських будинків у широкому світі. Це ставить Росію в упривілейованому значно вигіднішому і багатшому стані. Воно зразу довело до зголошення Україною застереження, що на прибережних водах Чорного моря не можна — без дозволу України — заякорювати російські кораблі. Далі: цілий комплекс справ економіки, до якої належить валюта, власний державний банк, спосіб переходу з контрольованої марксистської системи на систему вільного ринку. Боріс Єльцин, президент Росії, без порозуміння з Україною заповів був, що 2-го січня 1992 року перестають існувати дотеперішні тверді ціни на харчі й усі промислові вироби, що вже і сталося.

Практичне діяння Співдружности на базі узгіднювання виявило, що це не така проста справа. Але усім потрібна співпраця і Росії вона потрібна, може, ще більше, як Україні. Бо в Росії, на корінній Московщині, грозить цієї зими голод, який Україні не загрожує. В Україні є також харчова й цивілізаційна мізерія, але нема паніки, ніхто не збирається з України втікати. Тим часом настрій в європейській частині Російської федерації такий, що постали довжелезні черги перед чужинецькими амбасадами в Москві по візи на переїзд. Коли Европейська економічна спільнота й Америка поспішають з масовими доставами харчів для Росії, то це діється не так з харитативних мотивів, з доброго серця, як із остраху, що мільйони голодних росіян можуть посунути на Захід без уваги на пашпорти і візи і спричинити катастрофу. Членські республіки Співдружности одні одних потребують і це зберігає той штучний міжнародний чи міждержавний твір. Так є тепер, воно може змінитися, не журімся труднощами цього твору. Проблеми існують на те, щоб їх розв'язувати і теперішні лідери членських республік Співдружности — це поважні і розважні діячі.

Микола Бараболяк

У БАГАТОПАРТІЙНОСТІ ПОВАЖНА НЕБЕЗПЕКА

Нещодавно вичитав я у „Свободі" таку здавалось би позитивну вістку: з ініціятиви і під керівництвом Ольги Горинь створено у Львові ще одну політичну партію — Українську Християнську Партію Жінок, яка висуне у найближчих виборах до верховної ради своїх кандидатів у депутати. Треба радіти розквітом політичної живучости у нашому народі після десятиріч повної апатії. Але не можемо не виринути з того приводу деякі сумніви і застереження. В існуванні за багатьох партій небезпека недолугости державного правління.

Розквіт партійної діяльности у колишніх підсовєтських колоніях явище нормальне і зрозуміле. Ось Польща господарювала під її першим Сеймом, де мали перевагу колишні партійці, і навіть не погано. Але прийшли перші вповні вільні вибори, і вислід фатальний. Сейм нині має представництво — 37 політичних партій, а ніхто з них не має більше як 12 відс. депутатів. Президент Валенса призначує кандидатів на прем'єр-міністра, та ніхто не має змоги зліпити уряду. Останньо пробував це вчинити Ян Ольшевський і зрезигнував.

Не вдається погодити претенсії лідерів партій. Кожний хоче мати голос в уряді. Побиваються про важливі портфелі в кабінеті міністрів. І в результаті нема здатного до праці уряду, а держава у потребі. Читали певно у пресі про проблеми Ізраїля у зв'язку з розбуялою багатопартійністю та пропорційною системою виборів, яку прийнято в Ізраїлі для задоволення постулятів розмаїтих партійних груп. Пропорційна система виборів теоретично дуже демократична, бо дає можність репрезентації навіть найменшим політичним поглядам.

Але до чого довело це в Ізраїлі? Є там властиво два поважніші політичні з'єднання — „Лікуд" і „Партія праці". Але ніхто не має абсолютної більшости. Тож лідери їхні мусять творити т. зв. „велику коаліцію" цих двох партій, або старатись приєднати собі до спілки депутатів, вибранців мінітурних партій з релігійних ортодоксів. Це робить лідер Лікуду, Шамір. Ці ортодокси не хочуть навіть чути про якийсь компроміс із палестинцями. А це доводить до жалюгідної ситуації. Кожний розумний політик свідомий, що мусить урешті прийти до якогось замирення на Близькому Сході; зрозумів це врешті й уряд Буша, розуміють це теж розумні, незаморочені релігійним фанатизмом жиди. Але без зміни системи виборів з пропорційної на систему, як американська, у світі де вибори проходять по дистриктах, а там перемагає більшість голосів, уклад політичних сил там такий, що релігійні фанатики далі накидатимуть державі політику. В результаті — уряд нездатний керувати політикою, сюди або туди.

Польща і Ізраїль два новіші приклади до чого доводить багатопартійність та супердемократичний вибір того феномену у пропорційності парламентарних виборів. Так бувало покланялась цій ідеї ваймарська Німеччина, та перед нею переддеголівська Франція. Справжні до Другої світової війни дві Мекки демократії. І чим це скінчилось? Деспотією Гітлера у Німеччині. Розчаровані повінню демократій німці думали, що фюрер заведе якийсь лад, а скінчилось усе трагедією німецького народу. Подібно багатопартійну супердемократію французької Третьої Республіки звинувачується у катастрофі Франції 1940 р. та ганьбі уряду Петена у Віші. Нині французи обирають свій парламент більшістю в дистриктах, із тим, що коли там ніхто не добуде більшости у першу неділю, в наступну рішає релятивна більшість. Така система виборів примушує виборців об'єднатись і в результаті змагаються нині за владу у Франції тільки три-чотири два відлами де-голлістів, соціялісти і радикали, які так у парламентарних виборах, як і президентських, приневолені творити коаліції, з тими, що їм ідейно ближчі. В Німеччині діє властиво двопартійна система. З кільканадцяти колишніх партійних угруповань залишились зав дяки реформі виборчої системи у Німеччині, властиво тільки дві партії: Християнські Демократи (ХД) і Соціял-демократи(СД). Третє політичне об'єднання — лібералі — стали вірними коаліційними соратниками ХД. Коль є могутнім лідером нинішньої Німеччини, бо має постійну, беззаперечну більшість у Райхстагу.

В ЗСА діє двопартійна система і хто хоче діяти в політиці мусить укластись ідейно в одну з цих партій. Навіть такий „єретик" як Дюк із Люїзіяни примазується до республіканської партії, бо так може виявитись краще, ніж коли б виступав як „спойлер", основуючи третю партію.

Все вище сказано з метою, щоб зілюструвати думку, що наше захоплення можністю об'єднуватись однодумцям у політичні партії — не така панацея, як би політичним неофітам, які вирвались з-під політичних моносистеми, здавалось. І виборча система, яка давала б нагоду малим політичним групам змагатись у виборах, і в результаті довести до таких вислідів, як нині хоч би у наших сусідів, поляків — було б явище жалюгідне. Найефективніше діє політична система, де лідер держави має запевнену більшість у парламенті, а при многопартійності — це неможливе (приклад Італії теж).

Не знаю, яку політичну систему віддзеркалюватиме нова конституція України: Чи буде вона на взір американської, де повна сепарація між законодатною і виконною владою

(Закінчення на стор. 4)

Іванна Савицька

Коли ще звірі говорили...

То було так давно. В малій колибці, за містом Вифлиємом, де ночували звірята, в жолобі, на сіні, у великій вбогості народилося маленьке хлоп'ятко. Якого назвали Ісус. Саме оті звірята, віл, осел і вівця зогрівали дитинку своїм диханням, і як каже старий переказ, Ісус, в нагороду за їхню добрість, подарував їм людську мову в цю незвичайну ніч.

Оце повір'я глибоко вселося у святвечірні звичаї нашого побожного народу. Господар, щоб придобритись звірятам, годує їх у Свят-Вечір кращою, добірнішою пашею, добавляє до паші по ложці страви, стелить у стайні чисту солому, бо (чого доброго) скотина поскаржиться Богові на заподіяні кривди, і Господь не пошле врожаю.

Але, — підслухувати мову звірят (у народних переказах), — не дозволено. Цікава людина сама може втратити мову, а то й на ціле життя.

Літа пролітали століттями, мінялася історія, люди, звичаї, побут, та кажуть, що ще й тепер у Свят-Вечір, звірята опівночі говорять людською мовою, скаржаться, нарікають, а то й веселяться, згадуючи минуле...

Змінився світ, змінилися звичаї. У добу комп'ютера, в добу підслухових пристроїв, вдається інколи (у подумках) зловити фрагменти звірячої мови в Різдвяну, чудову Ніч.

Послухаймо корову: — Вчені фермери доять нас якимись машинами, тягнуть, шарпають, не питаються чи болить, а потім відбирають від молока сметану, бо повне, — тепер нездорове. Хто коли чув таке диво? Та ж молоком лікували поважні, колись недуги.

А вівця і собі нарікає: — Вовни тепер цураються, воліють якийсь палістер, акрилік, рейон. Ви чули, що плащі тепер з пір'я? А то ми дочекалися сорому, гуска від вівці ліпша.

— Три яйця на тиждень, три на тиждень, закудкудакала курка, а я несу сім, і нема кому їсти. Жовтків цураються, смішні люди.

— А віл добавив: — Колись в давнину, у Крим по сіль ходили ми круторогі, степом ходили, бурлакували на волі — колись, — дівчинонька, орючи, співала: „Ой під гаєм, гаєм, гаєм зелененьким, там орала дівчинонька воликом сивеньким". Та й не ревіли ми, бо хіба ж ревуть воли, як ясла повні?

А гуска розгегалась: — подушок пір'яних вже не хочуть, воліють вузлики, понабивані ватою. Від пір'я — пчихають і дістають алергію. Дивні часи тепер, та й люди стали вередливі.

Коза не втерпіла слухати оте нарікання і затягнула сопраном:

Бог ся раждає, хто то може знати,
Ісус му ім'я, Марія му мати,
Тут ангели чудяться,
Рожденного бояться,
А віл стоїть, трясеться,
осел сумно пасеться...

Нагло ослик припав на передні колінця, і промовив людською мовою: — Не сумно, не сумно, а весело пасеться, бо я найщасливіший із усіх, я двигав колись на собі Пречисту Діву Марію і маленьке Дитятко, тікаючи перед Іродом до Єгипту.

Слава Во Вишніх Богу,
А на землі мир!

Олександер Серафин

АВТОМОБІЛЬНА ПРОМИСЛОВІСТЬ ЗСА У 1992 РОЦІ

„Ward's Auto World" з грудня 1991 року подає інтерв'ю з керівниками компаній Дженерал моторс, Форда і Крайслера (т. зв. „великі три") та робітничої спілки відносно їхніх сподівань і плянів на 1992 рік. Ціллю статті є передати їхній погляд та думки інших про автомобільний ринок у 1992 році.

Економічний застій є головною проблемою американського ринку. Індустріяльна продукція впала на чотири десяті відсотка в листопаді 1991 року. Це означає, що економія скорочується. В цьому зниженні, автомобільний сектор грав провідну ролю. З різних економічних показників, активність індустріяльної продукції є найбільш вагомим віщуном, хоча він охоплює тільки третину господарки країни. Виробництво продуктів домашнього вжитку впало в листопаді на піввідсотка, в тому віддзеркалюючи виробництво автомобілів. Інші показники економічної активности позначилися подібними вислідами в жовтні і листопаді 1991 року.

Заробітки корпорацій впали на 28 відсотків у третьому кварталі 1991 року. Реєстр проголошених звільнень працівників приспішився до 2,600 денно. Це панічна реакція перед невідомим майбутнім економії. Редукції в затратах є потрібні, щоб бути конкуренційним. Зовсім певно, багато виелімінованих варстатів праці не будуть відновлені. Це є головна різниця між теперішнім економічним занепадом і попередніми рецесіями. Безробіття фабричних працівників становило 10 відсотків, а бюрових 4,2 відсотка з кінцем жовтня. Економісти вважають, що затруднення професіоналістів, адміністраторів і інших бюрових працівників є і буде під уважним оглядом так, як були фабричні працівники у 1980-их роках. Коли в 1980 роках японці і інші спричинили звільнення у виробництві, обслугові промисловості збільшили затруднення на біля 18 мільйонів працівників.

З причини вищезгаданого економічного занепаду, довір'я покупців на 1992 рік стоїть на надзвичайно низькому рівні. Зовсім просто, вони журяться за свої праці. Цю реакцію відображає середня верства, на яку ця рецесія мала більший вплив ніж попередня. Звільнення працівників є не тільки в автомобільній промисловості. Інші промисловості скорочують свої витрати, як також зменшують свої бюджети стейти, муніципалітети, музеї, бібліотеки іт. п. Банки й інші фінансові інституції мають свої клопоти і стараються створити запаси потрібні для дальшого існування. Не зважаючи на це, що економічна ситуація надто занепала тепер, вона є безвиглядна на майбутнє. Найбільшим розчаруванням є брак дії у Вашінґтоні, хоча 1992 рік — це рік виборів президента.

Національна економічна криза, обережні покупці, безжалісна японська конкуренція змусили „великі три" знизити продукцію і шукати за новими джерелами капіталу, щоб пережити кризу. Продаж машин в 1991 році була між 12 і 12,5 мільйона штук в ЗСА і біля одного мільйона в Канаді. В половині 1980 років, американський ринок продав 16 мільйонів машин. Ніхто з „великих трьох" не матиме за 1991 рік чистого приходу.

Існує загальна думка, що дуже повільне відновлення на автомобільному ринку триватиме протягом 1992 і 1993 років. У 1992 році, продаж може піднестися до 13,5 і 14,4 мільйона машин, на думку Дженерал Моторс і Крайслера. Форд навіть вагається зайняти в цьому становище.

Продовжуватиметься дискусія над обмеженням частки автомобільного ринку ЗСА, яку можуть мати японці. Вони тепер мають 30,3 відсотка легкових і 25,9 відсотка легких вантажних. З початком січня (6—12) 1992 року, поїде до Японії делеґація „великих трьох", їх постачальників й інших репрезентантів американської торгівлі на чолі з президентом Бушом, щоб японці купували більше частин до своїх фабрик в Америці на місці, а менше імпортували з Японії. Робітнича спілка намагатиметься організувати працівників в японських фірмах в ЗСА, які в більшості не є членами робітничої юнії.

Виробники тяжких вантажних машин тепер закуповують більше 50 відсотків частин. Цей відсоток збільшиться в 1992 році. Буде також дальша консолідація продуцентів вантажних машин. Вони в'язатимуться з головними постачальниками з самого початку плянування нових моделів машин. Протягом їх вдосконалення і аж до виготовлення вони тісно співпрацюватимуть зі своїми постачальниками, щоб знизити витрати і піднести продуктивність.

„Великі три" єднатимуть свої ресурси, творячи консорціюми для спільних проєктів. Один такий консорціюм уже створено спільно з федеральним урядом і продуцентами батарей. Вони дальше удосконалюва-

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Галина Кошарич

І. Остафійчук в Едмонтоні

Від 6-го до 8-го грудня, 1991 року, Пласт Галерія гостила відомого мистця України — Івана Остафійчука. Це вже 65-та виставка, а її зорганізувала Софія Скрипник українським мистцям в Західній Канаді.

Студії мистець закінчив у Львівському Інституті Прикладного та Декоративного Мистецтва. Від 1963 року він брав участь в багатьох групових виставках на Україні та закордоном, де діставав відзначення, нагороди та золоту медалю Дев'ятого Бієнале графічного мистецтва, Брно Чехо-Словаччина — 1980 року. Особистих виставок в нього — 20, на Україні та закордоном. Ілюстрував 10 книжок, поміж ними Дмитра Павличка, Ліни Костенко, Івана Драча, Василя Стефаника, Лесі Українки і т. д. Свою мистецьку кар'єру почав аквареллю, а далі працював всіма техніками графіки, також в ґоблені, мозаїці та кераміці. Останні роки в мішаній техніці та олії.

Виставка нараховувала 44 картини, що їх можна було поділити на дві групи. Мала кількість виконана мішаною технікою, як: „Музиканти", „Чумак", „Забава", „Нічний пейзаж", „Врожай", в них бачилося сконтрольовану площу виповнену контурами і окремими формами з легким рельєфом, які несли в собі враження килимоподібности.

Найцікавішу і найбільшу кількість картин представляли праці мальовані олійною фарбою на картоні. Можна сказати, що фіґуративний об'єкт був у конфлікті з візуальним символічним виглядом, так наче пензель мав свою власну дорогу контуру рисунка. Диспропорція входила в сенс майже цілковитої абстрактности, а кольор перетворювався у щось, що ставало само собою дивним виразом. Сильні кольо-

(Закінчення на стор. 3)

Любов Дражевська

ЯК БУВ УРЯТОВАНИЙ „ПАВЛО ПОЛУБОТОК"

Моя добра приятелька Оксана Буревій, з якою я познайомилася ще 1933 року в Харкові, а тепер обидві доживаємо віку в Ню Йорку, запропонувала мені полетіти разом до Торонто, де на початку грудня мав виступати Львівський Театр імени Заньковецької. Одна з трьох п'єс, що їх привіз до Канади цей театр, була історична драма „Павло Полуботок" письменника Костя Буревія, Оксаниного батька, розстріляного в грудні 1934-го року, в так звані „кіровські дні". Все його майно мало бути конфісковане. Дружина Буревія, Клавдія Іванівна, і дочка Оксана, якій тоді йшов 14-ий рік, врятували рукопис драми „Павло Полуботок" і вона була вперше поставлена 1990 року в театрі імени Заньковецької у Львові. Дізнавшися, що Оксана живе в Ню Йорку, організатори турне Театру в Канаді, запросили її приїхати до Торонто. Я поїхала, так би мовити, „за компанію".

Нас зустріли в аеропорті і автом відвезли до готелю в центрі міста, а наступного дня ми пішли на виставу історичної драми „Павло Полуботок". Турне Театру ім. Заньковецької в Канаді — виступи в кількох містах — відбувалося під патронатом відділів Конґресу Українців Канади. Спонзори: два українсько-канадські підприємства — „Міст" і „Атоми". У Торонто Театр давав свої вистави у великому модерному театрі в центрі міста.

Драму „Павло Полуботок" я читала раніше. Тепер на сцені переді мною і перед канадськими українцями, що заповнили величезний театр, ожила історія, її герої. Я відчула, які близькі до сучасного — події, що відбувалися на Україні на початку XVIII століття.

П'єса почалася з проголошення на майдані в Глухові анатеми гетьманові Іванові Мазепі. Далі, в присутності царя Петра Першого, відбулися вибори нового гетьмана — Івана Скоропадського. Полуботок, за наказом царя, мав вирушити на чолі українського війська рити канали в Петербурзі. Полуботок був на позиціях мирного парляментського розв'язання проблем, пов'язаних із виконанням пунктів Переяславської угоди. Кошовий Кость Гордієнко звинувачував Полуботка у потуранні політиці царя щодо України і вимагав, щоб Полуботок підняв народ на повстання. Далі на сцені з'явилися нахабні представники новозаснованої царем Малоросійської колеґії, що мала панувати на Україні. Схвильований гетьман Скоропадський несподівано помер. Полуботка обрали наказним гетьманом. Він написав до царя Петра лист — протест проти правління на Україні Малоросійської колеґії. Його викликали до Сант-Петербургу — відповісти за непокору. Гостра розмова між царем і Полуботком, який обстоює право України на незалежність. Полуботка і його товаришів заарештовують. Остання картина: одиночна камера у Петропавловській фортеці, де перебуває в ув'язненні хворий гетьман. Приходить Петро Перший, пропонує примирення — повне підпорядкування України Росії. Полуботок відкидає пропозицію. Цар погрожує йому тортурами і виходить. Полуботок умирає.

Кінчилася вистава. Ще ніколи в житті я не чула таких громових оплесків, не бачила, щоб артистам дарували стільки квітів.

Артисти скромно вклонялися. Виступив наперед Федір Стригун, художній керівник Театру, виконавець ролі Полуботка. Він сказав, що в театрі є дочка автора драми, Костя Буревія. Він висловив їй глибоку подяку за те, що вона врятувала рукопис драми і запросив її вийти на сцену. Оксана вийшла. Пролунала нова хвиля гучних оплесків. Стригун ще раз подякував Оксані і від імени артистів дав їй подарунок — великий альбом.

Ми повернулися до готелю схвильовані, під враженням від чудової вистави: прекрасна гра артистів, гарні декорації, костюми, та й актуальність теми. Ми оглянули альбом, який Оксані подарували артисти. На першій сторінці від руки написано: „Шановній та дорогій родині видатного драматуга, Костя Буревія передаємо на пам'ятку альбом зібраних матеріялів з приводу постановки в Канаді його п'єси „Павло Полуботок". Підписано: „Колектив Львівського театру імени Марії Заньковецької. Торонто, 7 грудня 1991 року". Далі йдуть підписи артистів.

В альбомі вміщено фото будинку Театру в Львові і статтю „Про нас, заньківчан" — історія Театру, створеного 1922 року. Нині — це один з провідних театрів України, ставить твори української й світової клясики. Зазначено, що драму „Павло Полуботок" вперше поставлено на сцені. Буревій писав цю драму без надії на її театральне втілення або публікацію. Заньківчани сподіваються, що „Павло Полуботок" доповнить наші знання з історії рідного краю.

В альбомі вміщено чимало фотографій з окремих моментів вистави „Павло Полуботок". Є також вирізки статті Олександри Копач з газети „Новий шлях". Канадська українка, яка бачила „Павла Полуботка" у Львові, захоплено пише про цю драму і про Театр ім. Заньковецької.

У той вечір у Торонтському готелі, ми з Оксаною ще довго говорили. Пригадуючи зустрічі наших родин у Харкові в 1933—34 роках. Тоді відбувалися арешти, люди були налякані. Але Кость Буревій у нашому тісному товаристві говорив сміливо. Одного вечора прочитав нам спогади про своє заслання в Сибіру ще до революції 1917 року (ці спогади не збереглися). У вересні 1934 року Буревій виїхав до Москви, там його заарештували.

Були страшні дні грудня 1934 року, коли в газетах надрукували повідомлення про арешт української групи так званих „терористів-білоґвардійців", серед яких був Кость Буревій. Десь за тиждень газети повідомили про вирок — розстріл — і його виконання. Майно розстріляних мало бути конфісковане.

Я пригадую, в якому розпачі були Оксана з матір'ю. Але за понад півсторіччя призабулося, а може я й не знала тоді, як саме вони врятували рукопис „Павла Полуботка". Я попрохала Оксану розповісти про це.

Оксана сказала, що дізнавшися з газет про присуд над батьком, вона зразу ж запакувала батькові рукописи у цератову скатертину і сховала їх на горищі у будинку на Чернишевській вулиці, де вони жили. Незабаром удову з дочкою переселили до значно гіршого помешкання на Зміївській вулиці в Харкові. Пакунок з рукописами Оксана перевезла на саночках, заховала під вугіллям у темній комірчині для палива. Ніколи не заглядала в нього. Відкрила щойно в дні німецької окупації Харкова, вперше розібрала батькові рукописи. Прочитала драму „Павло

(Закінчення на стор. 3)

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

„І соловейко вже заснув...”

Як грім з ясного неба наспіла сумна вістка, що в ранніх годинах (4:30), в суботу, 7-го грудня 1991 року, несподівано перестало битися серце співака-баритона, „короля” наших пісень легкого жанру св. п. Антона Дербіша з Торонто, Канада. Антін, популярно званий „Антось”, помер у своєму домі, а його дух злетів в його рідне Засяння. Господь післав йому легку смерть, бо він зі сну вже не пробудився. Був ще вповні своїх духовних і фізичних сил, веселий і зовсім не хворів. Дивні діла Твої, Господи, і Твоїй Волі треба коритися.

Антось родився, як один з численної родини (9 дітей), 13-го червня 1921 року в Ярославі. В часі польської окупації наших земель цілу родину з дрібними дітьми вивезено і вони проживали серед невідрадних умовин. В часі Другої світової війни Антось включився в парамілітарні українські формації і був воїном Української Дивізії „Галичина”. Співав як соліст в різних хорах та імпрезах, а в Торонто, новому місці поселення, працював як менаджер на державній службі. В 1986 році відійшов на пенсію. Був щирим патріотом, погідної вдачі, товариським і скромним. Господь обдарував його гарним голосом, милозвучного тембру, та врodженою музичною культурою. Його інтерпретація пісень була ніжна і переконуюча. Незабутніми залишаються його платівки і пісні композиції покійного д-ра Богдана Весоловського з Монтреалю, ностальгійно - сентиментального жанру, різноманітного змісту і фолкльору.

Наше знайомство з Антосьом датується повоєнними 1947-1949 роками, коли в Австрії зорганізувалася поважна і професійна вокальна одиниця у формі хору „Ватра” під дириґентурою покійного проф. Лева Туркевича. Осідком було місто Бреґенц над Боденським озером і співаки зліталися на пробу хору наче журавлі з різних сторін, точно і зорганізовано. Проф. Туркевич потрапив цей хор поставити на високий мистецький рівень, маючи до диспозиції добрі голоси і музикальні кваліteти співаків. Антось Дербіш був одним з чільних солістів хору та виступав дуже успішно як соліст-баритон в зріжничкованому репертуарі хору.

Славний хор „Ватра” виступав по більших містах Швайцарії, Німеччини і Австрії. Публіка з ентузіязмом вітала хористів і дириґента та їх перфектне виконання пісень в релігійному, патріотично-історичному, сентиментальному і розривковому аспектах. Коли з початком 1949 року проф. Туркевич з групою хористів виїхав вже до Канади, хор „Ватра” далі концертував в зменшеному складі під батутою маестра і співака Ореста Евгена Садовського. Антось з групою своїх товаришів з під стягу Дивізії „Галичина” жили в Бреґензі, в таборі переселенців.

„Ватра” з піснею на устах несла в широкий світ нашу культуру, традиції і ідеї змагу за незалежність України. Наш оратор мґр Володимир Баран успішно запізнавав чужинецьку публіку зі змістом наших пісень, хто ми є і чиї ми діти, та говорив про наші ідеали.

Крім нашого співацького пов'язання, мене лучив з Антосьом і приватний чинник. Антось одружився з моєю кузинкою Дарією Зарицькою, стриєчною сестрою довголітнього в'язня польських і совєтських тюрем та заслання, героїні Катрусі зі Зарицьких — Сороків. Їх шлюб відбувся в католицькій церкві Інсбруку, Австрія, в 1949 році, а прийняття в затишній, романтичній гірській околиці в Лянсерзее на узбіччях альпійської Іґлс в пасмі гір Патшеркофель, коло Інсбруку. Я мав навіть щастя бути дружбою молодій парі.

Опісля, восени 1949 року, наші шляхи розійшлися. Антось з групою співаків і дириґентом виїхали до Канади, а інші до ЗСА. На новому місці поселення, в інших і не легких умовах довелося ще хорові „Ватра” якийсь час працювати і концертувати. Треба було більшої фінансової допомоги, аби задержати хор як компактну мистецьку одиницю.

Спроби підняти хор з того скрутного становища не були продуктивними, співаки розбрелися і після кількох виступів в Канаді хор розв'язався.

Антось, як і інші колишні члени хору, включилися в музичне життя на нових місцях їхнього поселення в ЗСА, Канаді і Австралії і проявляли себе як дириґенти хорів, солісти та дяковчителі. Спеціяльно і винятково виявив себе покійний Антось своїми платівками, які розходилися по всіх закутках нашої діяспори і були дуже популярними. І хоч Антося вже нема, але звук його голосу та якість виконання залишиться з нами і з прийдешніми поколіннями назавжди. Антось був членом і солістом в багатьох хорових ансамблях в Торонто та співав ролі у вокальних п'єсах і імпрезах. Останньо співав у дивізійному хорі „Бурлаки” в Торонто. Мимоволі думається, що покійному проф. Туркевичеві бракувало ще голосів для його „Ватри”' в засвітах, бо число „ватрівців” у відході чимраз збільшується. Спи спокійним сном, дорогий Антосю, і про кращу долю України Господа моли. Нехай прихильна канадська земля буде Тобі легкою. Людина вмирає тільки фізично, але її дух і добрі діла житимуть вічно. Родині покійного, опечаленій горем, передусім дружині Дарці, дітям Ромкові, Любі і Ліді, трьом козакам — внукам — Адріянові, Антонові і Костикові, ближчій і дальшій родині в імені колишніх членів хору „Ватра” складаємо щирі слова співчуття. Хай Всевишній має Вас у своїй опіці, а душу Антося поселить в небесних хоромах, де немає ні горя, ні печалі, але життя безконечне. Вічна Йому Пам'ять! Замість нев'янучих квітів на свіжу могилу покійного складаємо дар для дітей Чорнобиля, згідно з бажанням родини,, в сумі дол. 140.

Колишні члени хору

І. Остафійчук...

(Закінчення зі стор. 2)

Під час відкриття виставки (зліва): І. Остафійчук, С. Скрипник і Г. Кошарич.

ри відважно пов'язувались з переважаючою темною фар бою, а мазки пензля вибухали розмахом, енерґією руху. Цей дивний вираз, роз мах та енерґію можна відчути на ряді менших розміром праць на склі. Тому і вигляди натюрмортів ставали відмінні, не такі, як прийнято в загальному малярстві. „Ваза”, „Бузок”, „Вазонок”, „Маки”, „Квіти”, не мали відпочинкового спокою „мертвої природи”, а навпаки — драматизм, хвилювання. Остафійчук передає вияв почувань душі — також і через натюрморт. Інші теми, як „Жінка”, „Коні” і т. д., виконані так само відважно, свавільною лінією рисунка, що губиться у кольорі іншої фарби, не окреслюючи сюжету, а лиш натякаючи.

З перспективи часу, свою минулу творчість у минулому, Остафійчук вияснює, як мистецтво з декоративним напрямом на певні теми літератури, музики, де завжди виступали проблеми українського народу. Хоча в мистецтві все мусить бути естетика, для Остафійчука: „творчість — це комбінація етики та естетики з більшим нахилом до естетики, тобто моральне відношення до життя його оточення”. Роки поза межами України впливають на мистця і він не тільки відчуває переживання свого народу, але і трагедію людства в цілому світі. Мистцем керує сумісність внутрішніх почувань з відбиткою їх на полотні. Ці ознаки і спосіб малювання уподібнюються до німецьких експресіоністів як Нольде, Кірхнер, французького експресіоніста Руальта та австрійського Кокошки. Темний кольорит, як у згаданих мистців, так і у Остафійчука грає головну ролю. У деяких картинах можна зауважити також підсвідоме сприйняття візантійських ікон XV–XVI століття на Україні.

На погляд Остафійчука, мистецтво не мусить бути раціональне, а навпаки, повинно мати нераціональний підхід з кінцевою формою закінчення. Вияснюючи цей підхід до своєї творчости, мистець цитує слова Айнштайна „Відкриття не є витвором логічного думання, якщо навіть кінцевий результат закінчений в логічну форму”.

Надіємось, що за пару років знову зможемо подивляти ці експресіоністичні півабстрактні твори сполук кольорів і їхніх форм, спонуканих переживаннями душі мистця і створені мазками пензля.

У 1987 РОЦІ МОЛОДИЙ 18-річний гватемалець, втікаючи перед насильним рекрутством у партизани, перейшов нелеґально американсько-мехіканський кордон у стейті Арізона та, відразу попавши в руки працівників Іміґраційної служби ЗСА попросив політичного азилю. Його прохання було відкинено й тепер його справа опинилася перед Верховним Судом ЗСА, а її полагодженя в той чи інший спосіб вирішить долю тисяч інших молодих людей з країн Центральної Америки, які також залишили свої батьківщини, щоб уникнути насильного рекрутства у партизанські загони.

З великим болем повідомляємо, що дня 5-го січня 1992 р. у Мюнхені, Німеччина відійшла у вічність

сл. п.

ДАРІЯ РЕБЕТ,

член Крайової Екзекутиви ОУН в роках 1934-38, член проводу ОУН в Україні під час німецької окупації, співосновник Української Головної Визвольної Ради (УГВР), член президії УГВР, член проводу Закордонних частин ОУН, член політичної Ради ОУН-з, голова політичної Ради ОУН-з від 1980-1991 р., в'язень польської і німецької тюрем, співробітник „Сучасної України”, „Сучасности”, член редколеґії „Українського Самостійника”, член Управи Українського Товариства Закордонних Студій, провідна діячка українських організацій в краю і за кордоном

Родині Покійної висловлюємо наше глибоке співчуття. Вічна пам'ять великій Дочці України.

Організація Українських Націоналістів Закордоном

НЮЙОРКЧАНИ ТА ІНШІ, що не є мешканцями стейту Ню Джерзі, а реєструють свої авта в Ню Джерзі щоби скористати із нижчих премій автомобільного забезпечення, відтепер наражатимуться на високі грошеві кари до 15,000 дол., згідно з новим законом. Закон, про який мова, у четвер 2-го січня підписав губернатор стейту Ню Джерзі Джеймс Флоріо, заявляючи, що це єдиний спосіб запобігти цим зловживанням. Хоча мешканці Ню Джерзі нарікають на високі ціни автомобільного забезпечення у стейті, то вони є все ж таки багато нижчі, як в містах Ню Йорку чи Філядельфії, що належать до околиць високого риску.

У СПРОБАХ ДАТИ РАДУ з бензиновою кризою, що охопила Кубу в зв'язку з припиненням достави совєтської ропи, власті острова скасували 48 автобусних ліній в Гавані. Припиняють працю столичні театри і кінотеатри.

Автомобільна...

(Закінчення зі стор. 2)

тимуть електричну машину, яка не появиться масово скоріше половини 1990 років.

Автомобільні підприємства усвідомили собі, що їхня конкуренційність є обтяжена коштом між 600 і 700 долярів, які вони видають на медичну опіку кожного працівника. Кошт машин вироблених в Канаді, Німеччині чи Японії не включає цього видатку тому, що ці держави мають каси хворих. Консеквентно, питання національного пляну охорони здоров'я набиратиме вагомости в 1992 році.

Найбільшим неґативним фактором для працівників Дженерал Моторс і споріднених фірм буде закриття 21-ої фабрики та звільнення понад 70,000 працівників. Цей плян був проголошений 18-го грудня 1991 року, але його повний ефект буде віддзеркалений у наступних чотирьох роках. Ситуація у Форда і Крайслера мається багато краще. Коли в 1980-их роках Дженерал моторс ставив нові фабрики, Форд і Крайслер цього не робили. Вони більш ефективно використовували існуючі засоби продуктивности, щоб задовільнити попит ринку.

Як був урятований...

(Закінчення зі стор. 2)

Полуботок”, показала українським літераторам. Уривки з драми надрукував у Харкові журнал „Український засів”.

Оксана з матір'ю вирішили вирватися на Захід. Валізу з рукописами тягли з собою. Хотіли видати драму „Павло Полуботок” у Львові, та не вийшло. „Павла Полуботка” було видано окремою книжечкою 1948-го року в Мюнхені у видавництві „Орлик”.

У Торонто, наступного дня, після вистави „Полуботка”, Оксана зустрілася з Федором Стригуном, художнім керівником Театру ім. Заньковецької. Спитала — як театр дістав драму „Павло Полуботок”. Стригун відповів, що він довго шукав цю п'єсу. Вже давненько він прочитав уривки з цієї драми у книжці Юрія Лавріненка „Розстріляне відродження” і загорівся ідеєю — роздобути повний текст „Павла Полуботка” і поставити його в Театрі ім. Заньковецької. Довго шукав. Нарешті одержав книжечку „Павло Полуботок від прихильників Руху в Мюнхені”. Прем'єра п'єси відбулася 8-го грудня 1990 року, відтоді „Павло Полуботок” іде постійно з великим успіхом.

У Торонто ми з Оксаною бачили також виставу „Ой, радуйся, земле — український вертеп”. Це був досить модернізований вертеп. Наприклад, Ірод з'являвся то в образі Гітлера, то Сталіна, то Брежнєва. Навколо Ірода, в якому б вигляді він не з'являвся, були вояки в чорних уніформах — „отряды специального назначения”. Чудово танцювали чортики з хвостами і ріжками. Два бандуристи були в джинсах. Вигадливість режисера Стригуна і художника Кипріяна просто вражали.

Ми бачили й „Марусю Чурай” — постановку історичного роману у віршах Ліни Костенко. Теж сильне враження: чудова гра, прекрасне оригінальне оформлення.

До Ню Йорку ми повернулися втомлені, але захоплені Театром ім. Заньковецької, глибоко вдячні організаторам його турне в Канаді.

Округа...

(Закінчення зі стор. 2)

раїнський Тижневик”, якого читають члени Конґресу і Уряду ЗСА.

Зупиняючись на організаційній компанії, В. Сохан сказав, що хоч УНС не здобуває задовільного числа нових членів, зате нові члени забезпечуються на вищі суми. Це, на його думку, є доказом того, що українська громада має довір'я до УНС і схвалює його фінансову господарку.

Коротке доповнення до звіту В. Сохана дав головний радний В. Квас. Він говорив головно про Союзівку і її пляни на майбутнє.

Після доповідей багато учасників зборів давали свої завваги і ставили питання на союзові і загальноукраїнські справи, на які В. Сохан і В. Квас давали відповіді і свої коментарі.

При кінці нарад секретар Округи В. Літинський прочитав листа до президен та Дж. Буша, в якому він, в імені 1,600 членів Округи звертається з просьбою визнати Україну незалежною державою і встановити з нею дипломатичні зв'язки. Подібні листи також вислано до конґресменів з Округи і сен. Д. Мойнигена в справі резолюцій, які схвалювали незалежність України.

Після зборів відбулася перекуска, яку приготували жінки урядовців з різних відділів УНС.

Під час перекуски Управа відбула коротке засідання і рішила пожертвувати 50 дол. на пам'ятник Т. Шевченка в Золочеві і 100 дол. на потреби пов'язані із збудуванням інкубатора при Київському Політехнічному Інституті, який співпрацює з Політехнічним інститутом Ранселір в Трой, Н.Й. Цей інкубатор — це заслуга Воррена Бруґемана. Він вклав багато своїх фондів в цей проєкт, щоб допомогти Україні. Включеннкя українців в цей проєкт є дуже побажане, головно тепер, коли в Україні економічні проблеми стають серйозними. Цей інкубатор, який має бути поставлений в Києві, дасть можливість новим індустріяльним підприємст вам в Україні отримати фахову пораду і технічне влаштування. Зацікавленим в цьому незвичайному проєкті слід писати до: W. Lityn sky, RD. 5 — Box 6, Wynantskill, N. Y. 12198.

КУДИСЬ ПОДІВСЯ РЯДОК...

У статті Юрія Р. Рибака п.з. „Японія та ЗСА крізь призму об'єктивности” („Свобода”, ч. 245, 26-го грудня 1991 року) має бути: „Знову ж американські платники податків нарікають, що вони платять за оборону Японії. Але їм відповідають японці, що вони платять три більйони долярів річно”. — Ред.

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 24-го грудня 1991 р. в Knox, Indiana відійшла у вічність на 87-му році життя

наша найдорожча

ДРУЖИНА І СЕСТРА

бл. п.

Ангелина Вітовська

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п'ятницю, 28-го грудня 1991 р. з похоронного заведення ,Музики до церкви свв. Володимира й Ольги, а опісля на цвинтар св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

У смутку:

муж — ВОЛОДИМИР
сестра — ЮЛІЯ ГАЛІВ
племінник — ОРЕСТ І АННА ГАЛІВ з родиною
племінниця — МАРІЯ І ВАСИЛЬ ҐРИДЗУК з родиною

Дня 18-го жовтня 1991 р. померла моя одинока ДОНЬКА, опора моєї глибокої старости

МУШКА
(Марія дел Пілар Анунціята з Яремкевичів Ходновська)

З цього сумного приводу я отримав багато телефонічних відкликів, листів і телеграм від рідні і знайомих з близька і з далека.

Їм усім моя сердечна і щира подяка.

Мене дуже зворушили відгуки моїх колишніх учнів, а товаришів МУШКИ з діллінґенської і травнштайнської гімназії, які відізвалися листами і телеграмами поодиноко і групово, а то й приїхали з далеких країв Америки щоби брати участь в сумних похоронних обрядах.

Їм, також тим, що замовили Служби Божі, моя щира подяка. Особливо дякую д-рові Лабунці і Царикові за прекрасні промови, якими вони в імені товаришів і товаришок прощалися з любою МУШКОЮ.

Проф. ЮРА ЯРЕМКЕВИЧ

В глибокому смутку повідомляємо українську громадськість, що 5-го січня 1992 р. померла в Мюнхені, в Німеччині, на 79-му році життя

сл. п.

ДАРІЯ РЕБЕТ

маґістер прав і публіцист, виховниця юнацтва Організації Українських Націоналістів і член Крайової Екзекутиви ОУН в Західній Україні у 1934-38 рр., член Проводу ОУН під час німецької окупації України, співзасновниця Української Головної Визвольної Ради і член її Президії, член Президії Закордонного Представництва УГВР і Ради Середовища УГВР, член Політичної Ради ОУН закордоном і голова цієї Ради у 1980-1991 рр., заступник голови Українського Товариства Закордонних Студій, співробітниця журналів „Український Самостійник” і „Сучасність”, в'язень польських і німецьких тюрем, видатна громадська діячка і провідна постать організованого українського визвольного руху останніх десятиліть.

Рідню Покійної просимо прийняти наші вислови найглибшого співчуття.

Президія Середовища УГВР

Ділимося сумною вісткою, що з волі Всевишнього, 31-го грудня 1991 р. в місті Чикаґо, Ілл. відійшла у вічність на 69-му році життя, наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ І СВАХА

бл. п. мґр

ІРИНА ГОРОДИЛОВСЬКА
з роду БУРКІВ

українська патріотка і довголітня громадська діячка.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в українській католицькій церкві свв. Володимира й Ольги в Чикаґо, Ілл. в суботу, 4-го січня 1992 р., а опісля тіло було перевезене на український католицький цвинтар св. о. Миколая.

Горем прибита родина:

дочки —
ЗІРКА з мужем МИРОСЛАВОМ СМОРОДСЬКИМ і донями ТАНЕЮ І ОЛЕЮ
МАРТА з мужем РОМАНОМ КОЗИЦЬКИМ і донями РОКСОЛЯНОЮ І ТАМАРОЮ
свати: ОЛЬГА СМОРОДСЬКА
МАРІЯ І МИКОЛА КОЗИЦЬКІ
та ближча й дальша родина в ЗСА, Канаді й Україні

Замість квітів просимо складати пожертви на Український культурний Осередок в Чикаґо при парафії свв. Володимира й Ольги.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ПОНАД 100,000 АЛЬЖИРЦІВ зібралися в четвер, 2-го січня, на демонстрацію протесту проти наміру Фронту ісламського порятунку встановити в Альжирі ісламську республіку, подібну до Ірану.

ПІСЛЯ ІСТОРИЧНОГО РЕФЕРЕНДУМУ

Велика громада Нюарку і околиці зібралась чисельно, щоб спільним святом відзначити повну незалежність України у висліді референдуму з 1-го грудня 1991 року.

Святочний вечір відбувся 7-го грудня 1991 року, в залі школи св. Івана Хрестителя в Нюарку заходом Ад гок комітету, в склад якого увійшли чотири організації: Відділ Приятелів Руху Північного Ню Джерзі, Відділи УККА і УАКР на Нюарк Ирвінґтон та Комітет Допомоги Дітям Чорнобиля. Свято почалось соборним Молебнем, який провели о. Сергій Непріль, настоятель Української Православної Церкви св. Тройці в Ирвінґтоні, о. Михайло Вівчар, парох Української Католицької Церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, і о. Євген Богуславський, настоятель Української Православної Церкви св. Вознесіння в Мейплвуді. Хор церкви св. Івана Хрестителя супроводив святочну відправу, а асистували прапороносці від 12-ох організацій.

Програму вечора почала солістка Марія Волянська відспіванням американського і українського гимнів при фортепіяновім супроводі піяністки Дарії Каранович. Відкриваючи формальну частину вечора, голова відділу Прихильників Руху проф. Роман Андрушків привітав учасників та в короткому слові накреслив історичну вагу відновлення української державности, так довго очікуваної події українською громадою у світі. Дальший провід вечором перебрав адв. Ігор Раковський, який спершу поділився своїми враженнями і пережиттями із відвідин України, а тоді подав коротку аналізу сучасних політичних подій і тактики Президента Леоніда Кравчука, як також специфічної ролі України як нуклеарної держави у політично-дипломатичній сфері. Оцінюючи реалістично процес відбудови, І. Раковський звернувся зі закликом до українсько-американських професіоналістів причинитися своїм знанням і працею до утривалення державности.

Урочисто відчитано акт проголошення незалежности України Верховною Радою 24-го серпня 1991 року, що здійснював декляраціяю про державний суверенітет України (з 16-го липня 1990 року) у висліді побідного всенародного опиту населення України. (Англійський текст в перекладі ред. Р. Гадзевич відчитав Дж. Тхір).

За призидіяльним столом зібрались представники українських організацій та представники від американських місцевих і повітових урядів, а саме: Михайло Цяпка, „Самопоміч" (Нюарк), Богдан Бурачинський, голова ККДУ, д-р Зенон Матківський (КДДЧ), Осип Труш (УАКР), Михайло Дзіман (УККА), Михайло Шпигульський (СУМ), Олег Денисик (Пласт), Роман Пиндус репрезентував екзекутивного директора Томаса Д'Алессіо і Ради повіту Ессекс; американські гості — Майкл Дж. Стіл, маєйор Ирвінґтону і його асистент Вейн Смит; від Міської ради Ирвінґтону Патрик МакНелі, та Роберт Янішевскі, директор із гадсонського повіту (Джерзі Сити). Американські гості зложили усні привіти і передали прок лямації. Також наспіли писемні привіти від кількох конґресменів (сен. Б. Бредлі і конґ. Д. Ґалло і інші) та стейтових леґісляторів, а губернатор стейту Ню Джерзі в присутності української громади видав стейтову проклямацію в дні 6-го грудня в Трентоні, в якій звернувся до президента ЗСА з закликом визнати формально незалежність України та заохотив американських мешканців прилучитися до відзначення цього історичного дня. Окрему проклямацію видав також мейор Мейплвуду Роберт Тресмір.

Зв'язок з американськими гостями полагодили Андрій Кейбіда і Роман Пиндус. До влаштування вечора причинилась парофія св. Івана під проводом пароха о. М. Вівчара, відступаючи безкоштовно шкільну залю, а подяка належить також членам церковного хору, що під проводом Михайла Стецишина причинились до урочистости святкувань. Ініціятор вечора — Відділ Приятелів Руху Північного Ню Джерзі — це нова організація, основана 20-го листопада 1990 року, що працює під зарядом 40-членної дирекції та налічує вже значне число прихильників. Одною із цілей відділу, крім контактів з Україною, є підтримувати студіюючу молодь в Україні у формі стипендій або перевишколу в американських вищих школах. Відділ під головством проф. Р. Андрушкова діє в системі Координаційного Комітету Допомоги Україні.

Після одногодинних привітів і промов американських і українських представників, у мистецькій частині вечора Христина Рак-Бравн, студентка Ратґерс Університету, прочитала вибір з поезій Олександра (Кандиби) Олеся, поезії якого такі актуальні у сьогоднішний час.

На закінчення хор відспівав „Боже, Великий, Єдиний", а в імені комітету Осип Труш подякував усім присутнім (біля 400 осіб) за участь.

В риждень після святкування акту незалежности, в Нюарку зійшлась вдруге українська громада 14-го грудня, щоб послухати доповідь амбасадора Генадія Удовенка, визначного українського дипломата і політика. В одногодинному слові п. Удовенко дав огляд недавних подій в Україні, аналізу опиту в окремих областях та причини, що спонукали Президента Леоніда Кравчука приступити до економічного і політичного договору трьох держав 8-го грудня 1991 року. Одначе Верховна Рада України подала 12 застережень до проєктованого договору, щоб зберегти статус незалежної державности на базі рівного партнерства і консультативної системи у діях коммонвелту.

Розвиваючи свої думки, промовець пояснював, що складна,а то й небезпечне положення України вимагає розважного і прагматичного діяння у переходовому етапі. Тепер найважніше забезпечити недоторканість кордонів України, упорядкувати справу ядерної зброї на її терені, наладнати дипломатичні зв'язки та розбудувати економіку країни. Хоча історія розвивається складно, та сам народ України покаже, що має силу збудувати вільну самостійну Україну, закінчив амбасадор, закликаючи українську-американську громаду продовжувати безперервно заходи для визнання незалежности Америкою і встановлення дипломатичних св'язків.

Повстанням з місць подякували учасники амбасадорові за його дуже інформативну одверту доповідь. В його товаристві були ще його дружина Діна, Володимир О. Жолдоків, третій секретар в міністерстві закордонних справ з дружиною, та Анатолій Іванович з української місії до Об'єднаних Наций в Ню Йорку.

Дора Рак

У багатопартійності...

(Закінчення зі стор. 2)

(тут все гарно, коли Президент має в Конґресі більшість своєї партії, і не приходить до драчок між ним і Конґресом); чи прийме Україна систему заведену у Франції деҐолем, де виконна влада поділена між президентом і прем'єр-міністром. Прем'єр завідує там „щоденними" державними справами, і є під контролем парляменту, який може його відсунути, коли президент має особливі повноваження в разі кризи, де він не відповідає перед парляментом). Чи українська Конституція буде на кшталт британської або німецької, де виконна влада вповні звітує перед парляментом, а прем'єр-міністер (канцлер у Німеччині), може бути в кожний час позбавлений влади парляментарною більшістю; там він є наче аґент парляменту.

Та яким би шляхом наша нова Конституція не пішла, запевнена більшість у парляменті є передумовою ефективної і стабільної влади у державі. Як учить історія державних устроїв, цього не здійснити при багатопартійності, яка перекликається в демократії зі системою пропорційного розподілу мандатів у виборах.

Як виглядає досі, в Україні не заноситься на тому відтінку державобудівництва на добро. Коли тільки заіснувала можність, партії стали множитись там як гриби після дощу. Колись я перелічував їх і „рекордував". Тоді було їх щось 12. Та після приїзду з України молодої людини з націоналістичного табору, яка хизувалась, що вона є лідером „надпартії", у нутрі якої чи не тузен підпартій, знеохотився.

Та повертаючись до справи цієї виключно жіночої політичної партії. Про таке чудовище досі не чував я. Звичайно жінки боряться про свої ідеали вплітаючись у загальні партії. Там, наганяючи часто мужчинам сенс до умів, добиваються значних впливів і таким чином легко здійснюють свої завдання. Ольга Горинь, коли у неї організаційний хист, могла б стати нашою Марґарет Тачер! Чому б ні? А так тільки причиниться до розпорошення сил на терені Верховної ради. І коли б мені можна піддати здорову, на мій розсуд, дум ку, то національним політичним силам на Україні конечно з'єднатись перед грядучими, скоріше чи пізніше, виборами в одну політичну партію — моноліт — на підґрунті Руху, запевнивши таким робом тим силам робочу більшість у ВРаді. А тільки так можна дати нашому парляментові запоруку будуючої творчої сили. А перед ним такі важкі завдання. Треба рахуватись теж із тим, нові „соціялісти" під проводом Олександра Мороза підуть до виборів організовано і зформують опозиційну меншість у ВРаді. Було б дуже боляче, коли б унаслідок партійного розпорошення нова Врада була менш працездатна, чим нинішня з партократичною більшістю, а яка як-не-як дала Україні підставові закони, яких у даний момент державна рація вимагала.

● РОЗШУКИ ●

Дочка **Оксана Олексівна Марчівська**
Тернопільська обл.
Козівський р-н
село Золочівка
пошукує
ОЛЕКСУ ПЕРІГ
с. Медова, Тернопіль.
Хто знав би про нього або він сам, тел.: (215) 947-0652

Галина Лозицька (дівоче прізвище Лисипчук) розшукує **ВОЛОДИМИРА БАСЮКА,** який у 1942-1945 році виїхав з України. В нього є син Анатолій і дві дочки близнючки Наталя і Олена. Г. Лозицька є племінницею В. Басюка і її адреса є:
м. Винники
вул. Василя Порика 11/9
Тел. 4-18-36

● ПРАЦЯ ●

ЖІНКА УКРАЇНКА ПОШУКУЄ ПРАЦЮ
хатню, опіку над старшими, недужими чи дітьми.
Тел.: (203) 423-9735